

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
Tel. 827 42 02
Fax 827 64 53

Warszawa, dnia 9 września 2000r.

RPO/278462/98A/MM

Pan dr Jarosław Bauc

Minister Finansów

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do odpowiedzi udzielonej z upoważnienia Pana Ministra przez Sekretarza Stanu p. Jana Rudowskiego (pismo sygn. SP 2-N/861-402-BM6-5778/00 z dnia 18.07.2000r.), informującej Rzecznika Praw Obywatelskich o podjęciu prac legislacyjnych nad nowelizacją ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161 ze zm.), pragnę przedstawić następujące uwagi.

Z zadowoleniem należy przyjąć, iż proponowane przez Pana Ministra zmiany do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji umożliwią osobom mającym interes prawny w przymusowym wykonaniu obowiązku o charakterze niepieniężnym żądanie przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego oraz korzystanie w toku tego postępowania ze środków zaskarżenia. Trzeba jednak wskazać, że ograniczenie wspomnianych zmian tylko do obowiązków o charakterze niepieniężnym nie rozwiązuje w całości problemu sygnalizowanego przez Rzecznika w wystąpieniu skierowanym do Pana Ministra w dniu 13 czerwca 2000r.

Nie można pominąć kwestii wykonania ostatecznych decyzji administracyjnych przyznających obywatelom określone świadczenia pieniężne. W przypadku niewykonania tych decyzji administracyjnych osobie, która była stroną jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego nie służą środki pozwalające na uruchomienie egzekucji administracyjnej.

Sytuacje takie dotyczą m.in. strażaków Państwowej Straży Pożarnej oczekujących na realizację decyzji przyznających im pomoc finansową na uzyskanie lokalu mieszkalnego bądź też budowę domu mieszkalnego, o której mowa w art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 88, poz. 404 ze zm.). Lektura skarg nadsyłanych do Rzecznika wskazuje, iż termin oczekiwania na wypłatę tej pomocy przedłuża się (ze względu na brak środków) nawet do dwóch lat.

Tymczasem zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 stycznia 1998r. w sprawie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 15, poz. 68) przyznanie pomocy finansowej następuje w formie decyzji administracyjnej, a wypłata powinna nastąpić nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy finansowej. Niewykonanie takiej decyzji w terminie w ciągu 6 miesięcy od dnia jej wydania stanowi więc podstawę do żądania podjęcia czynności przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zmierzających do zastosowania środka egzekucyjnego, a więc skierowania sprawy do właściwego urzędu skarbowego (stosownie do art. 19 cyt. ustawy). Z żądaniem wszczęcia egzekucji administracyjnej nie może jednak wystąpić strażak dysponujący decyzją administracyjną przyznającą mu określoną pomoc finansową na cele mieszkaniowe; w świetle istniejących uregulowań w zakresie postępowania egzekucyjnego w administracji nie może być uczestnikiem postępowania egzekucyjnego mającego na celu wykonanie wspomnianej decyzji, mimo że był stroną postępowania administracyjnego zakończonego tą decyzją. Dlatego też - w ocenie Rzecznika - nie jest uzasadnione ograniczenie w omawianym zakresie projektowanej zmiany przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wyłącznie do obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Powyższe uwagi, wskazujące na dostrzeżoną przeze mnie niekonsekwencję w zawartych w projekcie nowelizacji ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji propozycjach zmian, przedstawiam Panu Ministrowi stosownie do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 1991r. Nr 109, poz. 471 ze zm.). Jednocześnie wyrażam nadzieję, że uwagi te okażą się pomocne w kompleksowym rozwiązaniu na drodze legislacyjnej problemu braku w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym zabezpieczenia praw osób trzecich, które nie biorą udziału w tym postępowaniu, mimo że mają interes prawny w wykonaniu obowiązku przez zobowiązanego w drodze egzekucji administracyjnej. Będę wdzięczny za informacje o podjętych w omawianym zakresie działaniach.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll